

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**VI науково-практична internet-конференція
з міжнародною участю**

**«МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І
ХВОРОБ ТА ЇХ ФАРМАКОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ»**

**16 листопада 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY**

**VIth scientific and practical
internet-conference for the international participation**

**«MECHANISMS OF PATHOLOGICAL PROCESSES
DEVELOPMENT AND DISEASES,
THEIR PHARMACOLOGICAL CORRECTION»**

**November 16, 2023
KHARKIV – Ukraine**

ФАРМАЦЕВТИЧНА ОПІКА ПРИ ЗАСТОСУВАННЯ РИФАКСИМІНУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ДІАРЕЇ

Марчук Д. В., Темірова О. А., Хайтович М. В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,

м. Київ, Україна

darynamarchuk@ukr.net

Вступ. Лікування діареї є однією з найпоширеніших проблем охорони здоров'я. Вивчається ефективність застосування рифаксиміну при різних видах діареї. Рифаксимін – це антимікробний препарат широкого спектру дії, що погано абсорбується та використовується при кишкових інфекціях. Відповідно до міжнародних та вітчизняних рекомендацій, рифаксимін показаний для лікування діареї мандрівника та синдрому подразненого кишечника. Окрім того, рифаксимін рекомендований для профілактики рецидиву печінкової енцефалопатії. Повідомляється про низький ризик лікарських взаємодій та системних небажаних реакцій при його застосуванні. Разом з тим, важливим є раціональне використання антимікробного препарату для попередження ризику антимікробної резистентності.

Мета. Оцінити роль фармацевтичної опіки у забезпеченні раціонального використання рифаксиміну для лікування діареї.

Матеріали та методи. Проведено анкетне анонімне опитування аптекних працівників щодо відпуску, а також відвідувачів аптек щодо застосування рифаксиміну при діареї. Отримано 55 якісно заповнених анкет від аптекних працівників, які працювали на посадах завідувачів (n=5), фармацевтів (n=21) та їх асистентів (n=29). Також отримано 42 анкети від відвідувачів. Дослідження проведено протягом серпня-жовтня 2023 року.

Результати та їх обговорення. За результатами опитування відвідувачів аптек встановлено, що вони приймали рифаксимін для лікування синдрому надмірного росту мікроорганізмів у кишечнику (n=32), діареї мандрівників (n=7) та синдрому подразненого кишечника з діареєю (n=3). Виявлено, що перед використанням рифаксиміну пацієнтам не було проведено бактеріальний посів калу на чутливість до антимікробних препаратів, що збільшує ризик антибіотикорезистентності. Окрім того, 2 відвідувачів (4,8 %) мали появу нудоти після застосування рифаксиміну.

Встановлено, що фармацевтичні фахівці відпускали рифаксимін частіше дорослим ніж дітям (87% дорослим; дітям 12,7%; $p<0,01$) та у таблетованій лікарській формі (94,5% респондентів). Окрім того, майже 11% опитуваних фармацевтичних працівників відзначали звернення відвідувачів з проханням відпустити рифаксимін для лікування діареї без призначення лікаря, що підкреслює важливість фармацевтичної опіки.

Встановлено, що майже 93% фармацевтичних працівників при відпуску рифаксиміну надають рекомендації щодо правил його застосування, що потенційно збільшує ефективність лікування. Окрім того, 78,2% рекомендують утриматися від вживання спиртних напоїв на час приймання рифаксиміну та рекомендують запивати лікарський засіб однією склянкою (70,9% опитуваних)

або невеликою кількістю (27,3% опитуваних) води. Разом з тим, більша половина (56,4%) фармацевтичних працівників при відпуску рифаксиміну не уточнюють чи приймає відвідувач інші лікарські засоби. Тоді як 33% фахівців фармації в аптекній мережі відпускали рифаксимін жінкам які приймають пероральні контрацептиви, що може впливати на їх ефективність. Виявлено, що 78,2% фармацевтів не попереджали відвідувачів, що при застосуванні рифаксиміну можливе фарбування сечі в червоно-помаранчевий колір.

Висновки. Важливим елементом раціональної й безпечної фармакотерапії при використанні рифаксиміну є фармацевтична опіка. Надаючи фармацевтичну опіку відвідувачу, який отримує рифаксимін, фармацевтичні фахівці зобов'язані його попередити, що можлива зміна кольору сечі, яка є дозозалежною, прогнозованою. Також фармацевтичні працівники мають рекомендувати жінкам які приймають оральні контрацептиви використовувати додаткові засоби контрацепції, коли вони отримують рифаксимін.

Ключові слова: рифаксимін, діарея, фармацевтична опіка, небажані реакції.